

PRILOG 3

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U RIJECI
Rijeka, Zadarska 1 i 3

Poslovni broj: 11 P-414/2006-168

HRVATSKI AUTOKLUB
Avenija Dubrovnik 44, ZAGREB

Vaš broj: 650/02/2019-2/2019-6

U svezi Vašeg dopisa od 28. studenog 2019., izvješćujemo Vas da je postupak u predmetu posl.br. P-414/2006 pravomoćno okončan presudom posl.br. P-414/2006-120 od 5. studenog 2007., a koja je postala pravomoćna dana 11. ožujka 2014. Napominjemo da ovaj sud nije niti jednom odlukom odredio skladištenje ili čuvanje predmetnog stroja, već je rješavao građansko-pravni odnos između kupca i prodavatelja tog stroja, a što je razvidno iz odluka koje se prilažu.

U Rijeci, 12. prosinca 2019.

Sudac
Željka Štrk-Vozila

Sudac: ŽELJKA ŠTRK-VOZILA v.r.
ZA TOČNOST OTPRAVKA

Privitak:

- preslika presude posl.br. P-414/2006-120 od 5. studenog 2007.,
- preslika presude posl.br. Pž-6873/13-5 od 11. ožujka 2014.
- preslika rješenja posl.br. Revt 296/14-2 od 17. veljače 2015.

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Trgovački sud u Rijeci po sucu Željki Štrk-Vozila kao sucu pojedincu u parničnom predmetu tužitelja MARINKA STANIĆA, vl. Građevinsko-prijevozničkog obrta iz NOVOG VINODOLSKOG, Zatrep 2, zastupanog po mr. Nikoli Vaiću, odvjetniku iz Rijeke, protiv tuženika ORTIS COMMERCE d.o.o. ČAVLE, Kikovica bb, zastupanog po Voji Popoviću, odvjetniku iz Rijeke, uz sudjelovanje umješšača na strani tužitelja IVANA STANIĆA iz NOVOG VINODOLSKOG, Zatrep 2, radi utvrđenja ništavosti Ugovora i dr., nakon rasprave zaključene 26. listopada 2007. god. u prisutnosti punomoćnika stranaka, dana 05. studenog 2007. god.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

"Utvrdjuje se da je ništetan Kupoprodajni ugovor broj 06/98 od 12.3.1998. god. zaključen između stranaka i to tužitelja kao kupca te umješšača na strani tužitelja kao jamca i tuženika kao prodavatelja kojim Ugovorom je tuženik prodao tužitelju rabljeni stroj rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije: 234207236, s dvije grabilice, čekić K1000-2042/98, novi, s dvije punte, sve za kupoprodajnu cijenu od 469.800,00 kn kao protuvrijednost iznosa od 129.600.000,00 ltl.

Tuženik je dužan platiti tužitelju iznos od 10.200,00 EUR sa zateznom kamatom obračunatom na iznos od 20.000,00 DEM od 25. ožujka 1998. god. do 31. prosinca 2001. god. po stopi koju je plaćala Riječka banka d.d. Rijeka na štedne uloge u DEM po viđenju, sve plativo u EUR, a od 01. siječnja 2002. god. pa do isplate sa zateznom kamatom koju plaća Erste banka d.d. Rijeka na štednju u EUR po viđenju, sve u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

Tuženik je dužan platiti tužitelju iznos od 1.200,00 kn sa zateznom kamatom po stopi propisanoj Uredbom o visini stope zatezne kamate koja teče od 01. travnja 1998. god. do isplate u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

Tuženik je dužan predati tužitelju 35 akceptnih naloga i dvije mjenice u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe."

II. Odbija se supsidijarni tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

"Raskida se Kupoprodajni ugovor broj 06/98 od 12.3.1998. god. zaključen između stranaka i to tužitelja kao kupca te umješšača na strani tužitelja kao jamca i tuženika kao prodavatelja kojim Ugovorom je tuženik prodao tužitelju rabljeni stroj rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije: 234207236, s dvije grabilice, čekić K1000-2042/98, novi, s dvije punte, sve za kupoprodajnu cijenu od 469.800,00 kn kao protuvrijednost iznosa od 129.600.000,00 ltl.

Tuženik je dužan platiti tužitelju iznos od 10.200,00 EUR sa zateznom kamatom obračunatom na iznos od 20.000,00 DEM od 25. ožujka 1998. god. do 31. prosinca 2001. god. po stopi koju je plaćala Riječka banka d.d. Rijeka na štedne uloge u DEM po viđenju, sve plativo u EUR, a od 01. siječnja 2002. god. pa do isplate sa zateznom kamatom koju plaća Erste banka d.d. Rijeka na štednju u EUR po viđenju, sve u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

Tuženik je dužan platiti tužitelju iznos od 1.200,00 kn sa zateznom kamatom po stopi propisanoj Uredbom o visini stope zatezne kamate koja teče od 01. travnja 1998. god. do isplate u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

Tuženik je dužan predati tužitelju 35 akceptnih naloga i dvije mjenice u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe."

III. Tužitelj je dužan tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu od 7.493,50 kn u roku od 8 dana.

Obrazloženje

Rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. Pž-1486/03-5 od 13.12.2005. god. ukinuta je ovisudna presuda posl. br. P-789/98-61 od 10.10.2002. god. i predmet vraćen ovom sudu na ponovno suđenje. Ukinutom presudom bio je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu kojim je tužitelj zahtijevao raskid Kupoprodajnog ugovora broj 06/98 od 12.3.1998. god., zatim u dijelu u kojem je zahtijevao isplatu iznosa od 10.200,00 EUR spp i 1.200,00 kn spp, kao i u dijelu u kojem je tužitelj zahtijevao od tuženika predaju 35 akceptnih naloga i dvije mjenice. Kako je bio usvojen ovaj tužbeni zahtjev, sud nije odlučivao o supsidijarnom tužbenom zahtjevu za poništenje istog Ugovora. U obrazloženju drugostupanjske odluke navodi se da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354 stavak 2 točka 1 i 13 ZPP-a. U odnosu na povredu postupka iz odredbe članka 354 stavak 2 točka 13 ZPP-a, navodi se da tužitelj nije zahtijevao raskid Ugovora zbog promijenjenih okolnosti u smislu odredbe članka 133 ZOO-a, niti je isticao činjenice o kojima ovisi ispunjenje pretpostavki za raskid Ugovora u smislu odredbe članka 133 ZOO-a. Zbog navedenog da sud nije bio ovlašten predmetni spor procjenjivati prema odredbi članka 133 ZOO-a. Ovdje da se ne radi o pravnoj osnovi spora za koju sud nije vezan, već o činjeničnoj osnovi spora za koju je sud vezan. Zbog navedenog da je sud odlučivao o zahtjevu kakvog tužitelj nije postavio. Stoga da je u ponovnom postupku potrebno raspraviti postavljeni tužbeni zahtjev u okviru činjenica koje su stranke iznijele, imajući u vidu shvaćanja žalbenog suda, i to u pravilnom sastavu suda u smislu odredbe članka 508 stavak 2 ZPP-a (sudac pojedinac).

U ponovljenom postupku, dotadašnji drugotužitelj Ivan Stanić iz Novog Vinodolskog je u podnesku od 02.5.2006. god. izjavio da stupa u parnicu kao umješač na strani tužitelja. Tužitelj Marinko Stanić u ovom podnesku navodi da

se u kaznenom spisu posl. br. K-62/99 Općinskog suda u Rijeci nalazi dopis službenog zastupnika u RH za strojeve kakav je i stroj koji je bio predmet pobijanog Kupoprodajnog ugovora – tvrtke Autocentar – mehanika d.o.o. iz Zagreba (ACM) od 28.2.2005. god.. U tom dopisu ova tvrtka da navodi da je identifikacijski broj za MH 5 PMS za godišta 1989., 1990. i 1992. sadržavao pet znamenki i to od 98000 do 98718. U tom dopisu da je navedeno da su se ovi brojevi trebali nalaziti na identifikacijskoj pločici koja je smještena na donjem postroju stroja. Ovi brojevi da su morali biti utisnuti na za to određena mjesta i to uvijek na isti način i uvijek s jednakim razmakom. U tom dopisu još da se navodi da nije moguće da od strane proizvođača ne bude upisana godina proizvodnje. U spornom Ugovoru da je predmet Ugovora stroj s identifikacijskim brojem 234207236. Ovaj broj da ima devet znamenki te da, stoga, ne predstavlja originalni tvornički identifikacijski broj. Dopisom tvrtke ACM da je, stoga, dokazano da je identifikacijski broj krivotvoren te da su točne pretpostavke iz nalaza i mišljenja Centra za kriminalistička vještačenja "Ivan Vučetić" od 04.5.1998. god.. U tom nalazu da je također navedeno da je godina proizvodnje 1989.. U carinsku dokumentaciju da je uvedena godina proizvodnje 1992.. Tužitelj da je tek naknadno saznao da je godina proizvodnje 1989., a također i da identifikacijski broj nije originalan, i to nakon zaključenja Ugovora i nakon što mu je stroj bio oduzet od strane Policije u Crikvenici. Zbog navedenog da se tužitelj sada poziva i na odredbu članka 133 ZOO-a te zahtijeva raskid Ugovora zbog promijenjenih okolnosti nakon zaključenja Ugovora. Tužitelj još navodi da se nije mogla ostvariti svrha Ugovora jer je tužitelju oduzet stroj od strane Policije, te se stroj nalazi i dalje na carinskom skladištu u Preluku. Tužitelj je zbog navedenog predložio da se u ponovljenom postupku provede dokaz očevitom na licu mjesta radi utvrđenja godine proizvodnje stroja i činjenice krivotvorenja identifikacijskog broja. Tužitelj još navodi da je tuženik postupao suprotno načelu poštenog prometa jer je prodao tužitelju stroj s neoriginalnim identifikacijskim brojem i s pločicom bez godine proizvodnje, te mu je prodao vrlo istrošeni stroj iz 1989. god., a ne iz 1992. god., kako je to tužitelj tražio. Tužitelj još navodi da predlaže raskid Ugovora podredno i zbog neispunjenja Ugovora, a podredno traži i poništenje Ugovora. Glede promijenjenih okolnosti, još navodi da u vrijeme sklapanja Ugovora promijenjene okolnosti nije mogao pretpostaviti niti izbjeći, jer nije imao razloga posumnjati u identifikacijski broj stroja. Zbog toga što je stroj proizveden ranije, a ne 1992. god., te jer je identifikacijski broj stroja krivotvoren, da nije došlo do ispunjenja tražbine od strane tuženika, odnosno tuženik da nije ispunio svoju ugovornu obvezu. Također da se radi i o ništavom Ugovoru zbog protivnosti Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva. Ugovor da je nemoralan jer je tuženik pokušao izigrati načelo jednake vrijednosti davanja i načelo savjesnosti i poštenja u prometu. Tuženik da je trebao prije isporuke stroja provjeriti da li se radi o ispravnom stroju, odnosno o onom stroju koji je ugovoren usmeno s tužiteljem. Tuženik da je trebao znati za neispravnost identifikacijski broj, a također i za godinu proizvodnje. Tuženik da je isporučio

stroj koji uopće nije ugovoren te je time doveo tužitelja u situaciju da nema predmetni stroj u posjedu, a da ga i ima, bio bi stariji nego što je ugovoreno. Stroj da, stoga, ima pravne nedostatke u vidu neispravnog identifikacijskog broja. Zbog svega navedenog da se radi o nemoralnom poslu pa da je dopušteno zahtijevati poništenje Ugovora.

Na ročištu dana 10.5.2006. god. tuženik je zatražio rok radi očitovanja na podnesak tužitelja od 02.5.2006. god., odnosno na povlačenje tužbe drugotužitelja i njegovo stupanje u parnicu u svojstvu umješaka na strani tužitelja. Tužitelj je dodao da zahtijeva raskid Ugovora pored do sada iznesenih razloga i iz razloga izmijenjenih okolnosti. Tuženik je istakao da smatra da je tužba nedopuštena jer Ugovor koji je predmet spora predstavlja ovršnu ispravu. Istakao je prigovor prekluzije, zastare i nedostatka aktivne legitimacije tužitelja, kao i prigovor promašene pasivne legitimacije u odnosu na točku II. petita tužbenog zahtjeva.

Tuženik u podnesku od 20.9.2006. god. ponovo ističe prigovor zastare iz razloga jer je tužitelj na ročištu dana 10.9.2002. god. preinačio tužbeni zahtjev. U odnosu na pozivanje tužitelja na promijenjene okolnosti u smislu odredbe članka 133 ZOO-a, tuženik je istakao da tužitelj nema pravo pozivati se na promijenjene okolnosti, budući su iste nastale nakon isteka roka za ispunjenje tužiteljeve obveze. Ovo stoga jer da je Ugovor postao ovršan dana 17.4.1998. god.. Pored toga, tužitelj da je postupio nesavjesno jer je osobno i samoinicijativno dostavio Carinarnici Rijeka izjavu kojom zahtijeva obustavu carinskog postupka, a sada tereti tuženika i tvrdi da stroj nije mogao cariniti. Špediter Goldenšped da je zatražio storno UCD-a po uputi samog tužitelja iako je stroj već bio ocarinjen. Tuženik o obustavi postupka da nije bio obaviješten. MUP Crikvenica da je tužitelju oduzeo stroj isključivo na zahtjev tužitelja i po njegovoj prijavi. Tužitelj da za neosnovanu prijavu tereti tuženika tvrdnjom da je tuženik krivotvorio brojeve. Niti jedan broj na stroju da nije krivotvoren, a što da je utvrđeno vještačenjima. Sporni stroj da ima iste brojeve i danas i onda kada je proizveden.

Na ročištu dana 20.9.2006. god. tužitelj je zatražio rok radi očitovanja na podnesak tuženika koji je dostavljen u spis istog dana. Također je ponovo preinačio tužbeni zahtjev na način da umjesto poništenja Kupoprodajnog ugovora sada zahtijeva utvrđenje ništavosti istog Ugovora..

Uz podnesak od 29.9.2006. god. tužitelj je dostavio u spis podatke Carinarnice Rijeka od 22.9.2006. god. o mjestu gdje se nalazi radni stroj koji je predmet pobijanog Ugovora.

Rješenjem od 14.3.2007. god. utvrđeno je da je dotadašnji drugotužitelj Ivan Stanić povukao tužbu u ovoj pravnoj stvari čemu se tuženik nije usprotivio.

Na ročištu dana 25.4.2007. god. tužitelj je ustrajao kod dokaznog prijedloga za provođenje očevida na licu mjesta i vještačenja radi utvrđenja da li se radi o stroju koji je predmet Kupoprodajnog ugovora, odnosno da li je krivotvoren broj šasije. Tuženik je istakao da tužitelj nije iznio činjenice i dokaze kojima potkrepljuje preinačeni supsidijarni tužbeni zahtjev kojim zahtijeva utvrđenje ništavosti Ugovora.

Rješenjem posl. br. P-414/2006-99 od 06.6.2007. god. određeno je vještačenje po vještaku za strojarstvo, procjenu motornih vozila i radnih strojeva uz očevid na licu mjesta radi identifikacije građevinskog stroja rovokopača O&K MH5 PMS koji se nalazi pod carinskim nadzorom, na čuvanju pri HAK-u – Auto klub Rijeka, lokacija Preluk, te radi utvrđenja da li se radi o stroju koji je predmet Ugovora broj 06/98 od 12.3.1998. god. zaključenog između stranaka.

Tužitelj u podnesku od 18.6.2007. god. navodi da je vještak Nuić još u nalazu od 04.5.1998. god. utvrdio da identifikacijski broj stroja 234207236 nije originalni broj tvornice koja je stroj proizvela jer da taj broj mora imati pet znamenki. Vještak da je pronašao broj s pet znamenki 97986 na mjestu označenom "Fabrik.Nr.". Taj broj da je trebao biti utisnut na tri mjesta na stroju, a ne samo na jednom. Tužitelj se ponovno pozvao i na dopis društva Autocentar – mehanika d.o.o. iz Zagreba od 28.2.2005. god.. Iz svega navedenog da proizlazi da je tužitelj prevaren od strane tuženika. Tužitelj da je saznao za krivotvoreni broj na stroju 234207236 tek nakon što je pročitao nalaz vještaka Nuića od 04.5.1998. god., odnosno tada da je saznao da je Ugovor ništav jer je tužitelj kupio stvar koja je izvan prometa. Zbog navedenog tužitelj da smatra da se radi o ništavom Ugovoru jer je predmet kupoprodaje stvar izvan prometa, odnosno stroj ili dio stroja koji je ukraden. Navedeno da ujedno predstavlja i izmijenjene okolnosti nakon zaključenja Ugovora. Tužitelj je dodao da činjenica da je Adelchi Ortis nepravomoćno oslobođen presudom Općinskog suda u Rijeci posl. br. K-62/99 od 24.1.2006. god. nije od utjecaja na ovaj spor jer da tuženik odgovara tužitelju za sve štetne posljedice iz razloga što je tužitelju prodao stvar koja je izvan prometa zbog falsificiranja identifikacijskog broja i godine proizvodnje. Tužitelj je još osporio nalaz vještaka Filčića iz razloga jer je taj vještak vještačio po nalogu tuženika, a ne suda. U svezi dokaznog prijedloga za vještačenje, tužitelj je naveo da inzistira da vještačenje provede vještak Vedran Nuić, jer da je taj vještak bio službeno postavljen od strane suda, odnosno Policije i Carinarnice, čim su se u postupku carinjenja pojavile sumnje da se radi o krivotvorenim identifikacijskim brojevima na stroju. Zbog svega navedenog predlaže donošenje presude citirane u izreci.

Na ročištu dana 21.6.2007. god. tužitelj je ustrajao kod prijedloga da se vještačenje povjeri vještaku Vedranu Nuiću, a usprotivio se eventualnom vještačenju po vještaku Edi Torjanu i Neviu Filčiću. Raspravnim rješenjem

vještakom je imenovan Damir Tomac, dipl. ing. str., stalni sudski vještak za strojarstvo i procjenu motornih vozila i radnih strojeva. Ujedno je određeno ročište radi očevida za dan 13.7.2007. god..

Dana 13.7. 2007. god. proveden je dokaz očevidom na licu mjesta uz prisustvo Damira Tomca, dipl. ing. str., stalnog sudskog vještaka za strojarstvo i procjenu motornih vozila i radnih strojeva.

Dana 13.9.2007. god. vještak je dostavio u spis nalaz i mišljenje.

U podnesku od 16.10.2007. god. tužitelj i umješac na strani tužitelja ističu da nemaju primjedbi na nalaz vještaka, međutim, predlažu da se vještak očituje o tome da li je natpisna tablica radnog stroja prikazana na fotografiji broj 11 u prilogu nalaza originalna tablica tvornice, s obzirom da na toj tablici nema godine proizvodnje stroja u rubrici predviđenoj za to. Tužitelj je još dostavio presliku rješenja Županijskog suda u Rijeci broj Kž-289/06 od 13.6.2007. god. kojim je uvažena žalba državnog odvjetnika i ukinuta prvostupanjska oslobađajuća presuda protiv okrivljenika Adelchi Ortisa. Predložio je uvid u kazneni spis koji se sada vodi pod posl. br. K-614/07.

U podnesku od 23.10.2007. god. tužitelj još predlaže da se vještak očituje na mišljenje proizvođača stroja prema kojem je identifikacijski broj od pet znamenki morao biti ukucan i na nadvozju i na podvozju. Tužitelj također predlaže da se vještak izjasni, odnosno dopuni nalaz fotografijama nadvozja i podvozja stroja prikazanog na fotografiji broj 11 u prilogu nalaza, i to radi utvrđenja da li su na tom stroju, kojeg je vještak uzeo za usporedbu, ukucani identifikacijski brojevi od pet znamenki na nadvozju i podvozju.

Na ročištu dana 26.10.2007. god. stranke su ustrajale kod dotadašnjih navoda, tužitelj je još predložio dopunu vještačenja na način da se sa spornog stroja skine identifikacijska pločica radi utvrđenja da li je ta pločica originalna, odnosno radi utvrđenja da li je originalna pločica skinuta te stavljena krivotvorena. Tužitelj je ustrajao i kod dokaznih prijedloga za pribavu cjelokupnog carinskog spisa i kaznenog spisa Općinskog suda u Rijeci posl. br. K-614/07. Tuženik je istakao da smatra da navedeno nije relevantno za presuđenje u ovoj pravnoj stvari, te da je nalazom vještaka u cijelosti odgovoreno na zadatak vještačenja. Tuženik da, stoga, nema primjedbi na nalaz vještaka. Tuženik je još naveo da stroj koji je predmet Ugovora ne predstavlja stvar izvan prometa, a tužitelj, ako to tvrdi, da to treba dokazati odgovarajućim ispravama. Tužitelj je na to istakao da se radi o ništavosti Ugovora iz razloga jer je stroj koji je predmet Ugovora stvar izvan prometa iz razloga jer je identifikacijski broj stroja 234207236 falsificiran. Tuženik je još predao podnesak u kojem navodi da je Ugovor zaključen 1998. god., a tužitelj da je podnio tužbu radi utvrđenja

ništavosti Ugovora tek 2007. god., pa da stoga ističe prigovor zastare. Tuženik je odustao od ranije istaknutih dokaznih prijedloga za saslušanje svjedoka Željka Beletića i Nevla Filčića.

Sud je proveo dokaz uvidom u dokumentaciju koja prileži spisu, zatim saslušanjem svjedoka Marina Maršanića, saslušanjem stranaka, to jest tužitelja, umješaka na strani tužitelja i zastupnika po zakonu tuženika Adelchi Ortisa, te očevitom i vještačenjem po vještaku za strojarstvo i procjenu motornih vozila i radnih strojeva Damiru Tomcu, dipl. ing. str..

Tužbeni zahtjev tužitelja nije osnovan.

Supsidijarni tužbeni zahtjev tužitelja nije osnovan.

Nije sporno da su stranke zaključile Kupoprodajni ugovor broj 06/98 dana 12.3.1998. god., tužitelj kao kupac, tuženik kao prodavatelj, predmet kojeg je rabljeni stroj rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije 234207236 sa dvije grabilice, čekić K1000-2042/98 novi s dvije punte za kupoprodajnu cijenu od 469.800,00 kn kao protuvrijednost iznosa od 129.600.000,00 lit, i to u formi solemnizirane privatne isprave.

Nije sporno da je tuženik kao prodavatelj predao stroj tužitelju kao kupcu.

Nije sporno da je stroj oduzet tužitelju od strane Policijske uprave Rijeka, VI. policijske postaje Crikvenica, dana 07.5.1998. god..

Nije sporno da je obustavljen postupak uvoza stroja.

Nije sporno da je godina proizvodnje stroja 1989. god. i nije sporno da je u uvoznoj carinskoj dokumentaciji kao godina proizvodnje stroja navedena 1992. god..

Sporno je da li su stranke ugovorile da stroj mora biti proizveden 1992. god..

Sporno je da li je na stroju krivotvoren broj šasije i natpisna pločica s identifikacijskim brojem stroja.

S obzirom na navedeno, sporno je da li je predmet Ugovora stvar izvan prometa te da li je zbog toga Ugovor ništav.

Sporno je i da li je nastupila zastara u odnosu na tužbeni zahtjev za utvrđenje ništavosti Ugovora.

U odnosu na supsidijarni tužbeni zahtjev, sporno je da li tužitelj ima pravo zahtijevati raskid Ugovora zbog spornih činjenica u svezi krivotvorenja broja šasije i natpisne pločice, te godine proizvodnje.

U odnosu na tužbeni zahtjev za utvrđenje ništavosti Ugovora:

Prema odredbi članka 458 stavak 1 Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91, NN 73/91, NN 111/93, NN 3/94, NN 7/96 i NN 91/96), dalje ZOO, koji se ima primijeniti na sporni odnos s obzirom na vrijeme nastanka poslovnog odnosa između stranaka, stvar o kojoj je ugovor (o prodaji) mora biti u prometu, te je ništav ugovor o prodaji stvari koja je izvan prometa. U konkretnom slučaju, stvar koja je predmet Ugovora je rabljeni rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije 234207236 sa dvije grabilice, čekič K1000-2042/98 novi s dvije punte, odnosno rabljeni radni stroj. Radni strojevi su stvari koje uobičajeno služe za obavljanje gospodarske djelatnosti, koje se, stoga, redovno nalaze u prometu i koje mogu biti predmet vlasništva. Stvari izvan prometa su stvari kojima se ne može raspolagati građansko-pravnim poslovima, to su one stvari kojima njihove naravne osobine ili zakonske odredbe priječe stjecanje prava vlasništva i drugih stvarnih prava nad njima. Stvari izvan prometa su opća dobra koja zbog svojih svojstava ne mogu pripadati samo pojedincu, već su na uporabi svih.

U konkretnom slučaju predmet Ugovora nije takva stvar. Ne radi se niti o stvari u ograničenom prometu. Stvar u ograničenom prometu je stvar koja može biti u prometu samo uz propisane uvjete, odnosno za čiju prodaju vrijede posebni propisi (članak 458 stavak 2 ZOO-a). Tužitelj ne tvrdi niti ne dokazuje da bi promet radnih strojeva bio reguliran posebnim propisima, odnosno zabranjen uopće ili u odnosu na ugovorne strane ovdje spornog Ugovora. U slučaju da su na stroju koji je predmet Ugovora krivotvoreni brojevi šasije i (ili) natpisna pločica, pa čak i da je stroj ukraden, kako to tvrdi tužitelj, to ne znači da se promijenio karakter stvari, odnosno da je stroj zbog toga postao stvar izvan prometa. U tom slučaju radilo bi se o prodaji stvari s pravnim nedostatkom. Prodaja stvari s pravnim nedostatkom je dopuštena i obvezuje ugovaratelje. Posljedica prodaje stvari s pravnim nedostatkom nije ništavost pravnog posla, a sankcije su propisane odredbom članka 510 ZOO-a.

Dakle, valja zaključiti da u konkretnom slučaju Kupoprodajni ugovor broj 06/98 zaključen između stranaka dana 12.3.1998. god., predmet kojeg je radni stroj rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije 234207236 sa dvije grabilice, čekič K1000-2042/98 novi s dvije punte, nije ništav, budući stvar koja je predmet prodaje nije stvar izvan prometa.

Međutim, sve i kad bi se radilo ostvari izvan prometa, u konkretnom slučaju stroj koji je predmet Ugovora nema krivotvorene brojeve, o čemu će se obrazloženje dati u nastavku.

Iako zbog navedenog nije relevantno, ističe se da prigovor zastare u odnosu na ovaj tužbeni zahtjev nije osnovan, budući da zahtjev za utvrđenje ništavosti ne zastarijeva, odnosno pravo na isticanje ništavosti se ne gasi (članak 110 ZOO-a).

Glede supsidijarnog tužbenog zahtjeva za raskid Ugovora:

Najprije se ističe da tužitelj tužbom zahtijeva konstitutivni, sudski raskid Ugovora, a ne utvrđenje da je Ugovor raskinut (deklaratorni tužbeni zahtjev).

Sudski raskid ugovora može se zahtijevati samo u slučaju ispunjenja uvjeta iz odredbe članka 133 ZOO-a. Prema odredbi članka 133 stavak 1 ZOO-a, ako nakon sklapanja ugovora nastupe okolnosti koje otežavaju ispunjenje obveze jedne strane ili ako se zbog njih ne može ostvariti svrha ugovora, a u jednom i u drugom slučaju u toj mjeri da je očito da ugovor više ne odgovara očekivanjima ugovornih strana i da bi po općem mišljenju bilo nepravilno održati ga na snazi takav kakav je, strana kojoj je otežano ispunjenje obveze, odnosno strana koja zbog promijenjenih okolnosti ne može ostvarivati svrhu ugovora, može zahtijevati da se ugovor raskine. Prema odredbi stavka 2 istog članka, raskid ugovora ne može se zahtijevati ako je strana koja se poziva na promijenjene okolnosti bila dužna u vrijeme sklapanja ugovora uzeti u obzir te okolnosti ili ih je mogla izbjeći ili svladati.

Iz navedenog proizlazi da su promijenjene okolnosti, u smislu odredbe članka 133 stavak 1 ZOO-a, one okolnosti na koje suugovaratelji nisu mogli računati u trenutku sklapanja ugovora, i koje nisu nastale voljom ili krivnjom bilo koje ugovorne strane, te koje su nastale nakon zaključenja ugovora.

U konkretnom slučaju, tužitelj se poziva na krivotvorenje broja šasije na stroju i natpisne pločice s identifikacijskim brojem stroja, te na godinu proizvodnje stroja koja je starija od one navedene u uveznoj carinskoj dokumentaciji, odnosno od ugovorene godine proizvodnje. Tužitelj ujedno tvrdi da je upravo tuženik krivotvorio podatke stroja, te da je upravo tuženik prilikom zaključenja Ugovora o prodaji zatajio tužitelju stvarnu godinu proizvodnje stroja.

Dakle, ukoliko bi se navedeno dokazalo, radilo bi se o okolnostima nastalima krivnjom tuženika, koje su postojale već u trenutku zaključenja Ugovora.

Već stoga, to jest iz razloga jer se ne radi o okolnostima neovisnima o volji ugovornih strana i okolnostima koje su nastale nakon zaključenja Ugovora, ne radi se o promijenjenim okolnostima pa tužitelj nije ovlašten zahtijevati raskid Ugovora temeljem odredbe članka 133 ZOO-a.

Činjenica oduzimanja stroja od tužitelja i činjenica da je obustavljen postupak uvoza stroja bile bi okolnosti koje su nastupile nakon zaključenja Ugovora.

Međutim, niti ove okolnosti ne predstavljaju okolnosti neovisne o volji stranaka.

Glede obustave carinskog postupka ističe se da iz zaključka Carinarnice Rijeka od 22.4.1998. god. (list 66 spisa) proizlazi da je postupak obustavljen jer je upravo tužitelj kao korisnik robe koja je premet uvoza odustao od zahtjeva za ostvarivanje prava na carinsku poreznu olakšicu pri uvozu stroja. Nadalje, iz izjave tužitelja upućene Carinarnici Rijeka (list 73 i 74 spisa) proizlazi da tužitelj zahtijeva obustavu postupka carinjenja navodeći kao razlog da stroj ne odgovara podacima prijavljenim u uvozu glede broja šasije i godine proizvodnje, što da može dokazati potvrdom proizvođača stroja.

Iz zahtjeva za storno UCD-a (list 75 i 102 spisa) proizlazi da je špediter Goldenšped d.o.o. Rijeka storno UCD-a zatražio upravo u ime tužitelja.

Iz odgovora Carinarnice Rijeka na traženje suda od 30.7.1998. god. (list 99 do 100 spisa) proizlazi da je u ime korisnika robe Marinka Stanića podnositelj deklaracije Goldenšped tražio carinsku i poreznu olakšicu iz članka 40 Zakona o pravima hrvatskih branitelja..., te da bi najvjerojatnije bili stečeni svi uvjeti za carinjenje da Marinko Stanić nije odustao od zahtjeva za priznavanje ove carinske i porezne olakšice dana 22.4.1998. god..

Iz navedenog proizlazi da je obustava postupka carinjenja izazvana postupanjem samog tužitelja pa se ne radi o promijenjenoj okolnosti u smislu odredbe članka 133 stavak 1 ZOO-a. Kako iz provedenih dokaza proizlazi dovoljno dokazanim koji je razlog obustave postupka carinjenja, odbijen je dokazni prijedlog tužitelja za pribavu cjelokupnog carinskog spisa.

Glede oduzimanja stroja od strane Policijske uprave Rijeka, VI. policijske postaje Crikvenica, iz odgovora te Policijske postaje od 03.7.1998. god. (list 85 spisa) proizlazi da je sporni stroj oduzet od tužitelja zbog osnovane sumnje da je počinjeno kazneno djelo iz odredbe članka 311 stavak 1 KZRH-a.

Iz kaznene prijave od 13.5.1998. god. (list 50 i 51 spisa) proizlazi da je upravo tužitelj podnio kaznenu prijavu za kazneno djelo prijevare Općinskom državnom odvjetništvu u Rijeci, a iz obrazloženja nepravomoćne presude Općinskog suda u Rijeci posl. br. K-62/99 od 24.1.2006. god. (list 495 do 505 spisa) razvidno je da je kaznenu prijavu za kazneno djelo iz odredbe članka 315 stavak 1 KZ-a podnio upravo tužitelj dana 27.4.1998. god. i to Policijskoj upravi Rijeka, VI. policijskoj postaji Crikvenica, protiv okrivljenika Adelchi Ortisa i njegovog djelatnika Marina Maršanića. Također je razvidno da je kazneni postupak pokrenut povodom optužnih prijedloga ODO Rijeka te ovdje tužitelja Marinka Stanića u svojstvu oštećenika kao tužitelja. Ovom presudom okrivljenik Adelchi Ortis oslobođen je optužbe za oba kaznena djela koja mu se stavljaju na teret po optužnim prijedlozima, to jest za kazneno djelo iz odredbe članka 315 stavak 1 Kaznenog zakona i članka 224 stavak 1 i 4 Kaznenog zakona, odnosno za kaznena djela ovjerljavanja neistinitog sadržaja i prijevare. Iz rješenja Županijskog suda u Rijeci posl. br. Kž-289/06-5 od 13.6.2007. god. (list 542 i 543 spisa) proizlazi da je po žalbi državnog odvjetnika ukinuta prvostupanjska oslobađajuća presuda posl. br. K-62/99 od 24.1.2006. god. te je predmet vraćen na ponovni postupak, uslijed čega je žalba oštećenika Marinka Stanića kao tužitelja utvrđena bespredmetnom. Razlog ukidanja prvostupanjske presude je bitna povreda postupka, jer da je državni odvjetnik u tijeku postupka izmijenio činjenični opis djela, što sud nije uzeo u obzir, pa se presuda ne odnosi na djelo koje je predmet optužbe, što je protivno odredbi članka 350 stavak 1 ZKP-a. Ponovni postupak je još uvijek u tijeku, što nije sporno između stranaka.

Iz navedenog prvenstveno proizlazi da je upravo tužitelj inicirao kazneni postupak iz razloga koje ističe i u ovom postupku i to još dana 27.4.1998. god., te da aktivno sudjeluje u tom postupku sve do danas, u svojstvu oštećenika kao tužitelja. Iz navedenog dalje proizlazi da do danas nije utvrđeno da je tuženik, ili njegova odgovorna osoba, ili netko treći krivotvorio podatke stroja. Iz navedenog, a niti iz žalbe Marinka Stanića - oštećenika kao tužitelja protiv oslobađajuće presude u kaznenom postupku posl. br. K-62/99 (list 493 i 494 spisa) ne proizlazi da je u cijelom razdoblju od 1998. god. pa do danas bilo pretenzija trećih osoba na stroj koji je predmet Ugovora, a niti da je bilo koja treća osoba ili nadležno tijelo izvan ovog kaznenog postupka izrazilo sumnju u vjerodostojnost podataka stroja. To dalje znači da stroj do danas ne bi bio oduzet od tužitelja da nije sam inicirao kazneni postupak.

U kaznenom postupku do danas nije pravomoćno utvrđeno da bi na stroju bili krivotvoreni brojevi šasije, natpisna pločica ili bilo koji drugi broj ili podatak na stroju. Iz svega navedenog sud zaključuje da oduzimanje stroja od tuženika, sve kada bi se uzelo da ova činjenica predstavlja promijenjenu okolnost, nije radnja neovisna od volje stranaka Ugovora. Do navedenog je došlo prvenstveno uslijed podnošenja kaznene prijave od samog tužitelja, a u slučaju da se u kaznenom

postupku dokaže da se radilo o krivotvorenim podacima za što postoji odgovornost odgovornih osoba tuženika, tada bi pak uzrok oduzimanja stroja bio na strani tuženika. U oba slučaja ne radi se o okolnosti izvan volje ugovornih strana.

Zbog navedenog, po stavu suda, niti činjenica oduzimanja stroja ne predstavlja promijenjenu okolnost u smislu prije citirane odredbe članka 133 stavak 1 ZOO-a.

Još se dodaje da sve kada bi se uzelo da oduzimanje stroja i predstavlja promijenjenu okolnost u smislu odredbe članka 133 stavak 1 ZOO-a, tužitelj bi, prema odredbi članka 133 stavak 3 ZOO-a, imao pravo pozivati se na iste ukoliko je do promijenjenih okolnosti došlo prije njegovog pada u zakašnjenje s ispunjenjem njegove obveze plaćanja. Tuženik je prigovorio da je do oduzimanja stroja došlo nakon pada tužitelja u zakašnjenje s njegovom ugovornom obvezom plaćanja cijene. Prema odredbi članka 4 i 5 Ugovora (list 7 do 11 spisa), tužitelj je bio u obvezi plaćanja cijene u iznosu od 469.800,00 kn u 36 mjesečnih uzastopnih rata od po 13.050,00 kn, počevši od 01.4.1998. god.. Odredbom članka 4 stavak 4 Ugovora, u slučaju da kupac ne plati o roku dospelosti, odnosno zakasni s isplatom jedne rate, prodajna cijena iz članka 4 Ugovora dopijeva na naplatu u cijelosti i može se provesti postupak za naplatu istog, a po zahtjevu prodavatelja, uz prethodno davanje kupcu naknadnog roka od 15 dana.

U konkretnom slučaju, iz potvrde javnog bilježnika Marije Grozdanić Dekleva od 05.5.1998. god. (list 120 spisa) proizlazi da je javni bilježnik na zahtjev tuženika utvrdio da je s danom 16.4.1998. god. protekao rok za dobrovoljno ispunjenje tražbine iz spornog Ugovora, te da Ugovor, slijedom navedenog, ima snagu ovršnog javnobilježničkog akta, tako da je isti postao ovršan dana 17.4.1998. god..

Iz prijedloga za ovrhu (list 117 do 119 spisa) proizlazi da je tuženik zatražio ovrhu radi namirenja cjelokupnog iznosa kupoprodajne cijene temeljem Ugovora i potvrde ovršnosti, ističući da je tužitelj od kupoprodajne cijene platio samo iznos od 1.286,66 kn na ime dijela prve rate. Tuženik i u ovom postupku osporava da je tužitelj platio više od ovog iznosa. Tužitelj u tijeku postupka nije dokazao da je na ime ugovorene kupoprodajne cijene platio više od iznosa kojeg priznaje tuženik, a niti da je eventualno plaćanje izvršio prije oduzimanja stroja dana 07.5.1998. god..

Iz "Izjave koja zamjenjuje javnobilježnički akt" od 01.6.1998. god. na listu 28 i 29 spisa proizlazi da je osoba po imenu Zaina Giovanna u ime tvrtke Ortis Grandi Macchine S.r.l., inače nesporno dobavljača tuženika, izjavila da je tvrtka

Ortis Grandi Macchine S.r.l. primila dogovoreni iznos od 20.000,00 DEM od gospodina Stanića putem djelatnika tuženika – gospodina Maršanića. Iz ovog dokaza proizlazi da je iznos od 20.000,00 DEM primila tvrtka Ortis Grandi Macchine S.r.l., dobavljač tuženika, a ne tuženik. Iz ovog dokaza ne proizlazi da bi se radilo upravo o plaćanju dijela kupoprodajne cijene iz Ugovora od 12.3.1998. god. koji je predmet ovog spora, a niti kada je do tog plaćanja došlo. Tužitelj je u svom iskazu, kako u ovom postupku, tako i u kaznenom postupku, naveo da je ovaj iznos platio prije zaključenja Ugovora, a što je razvidno iz obrazloženja presude posl. br. K-62/99. Stoga, da se radilo o plaćanju na ime dijela kupoprodajne cijene obuhvaćene Ugovorom od 12.3.1998. god., to bi moralo biti navedeno u samom Ugovoru. Iz Ugovora je, međutim, razvidno da se u istom uopće ne spominje ovo plaćanje, a posebno ne kao plaćanje određenih rata kupoprodajne cijene iz tog Ugovora.

Stoga sud zaključuje da tužitelj nije platio dospjele rate kupoprodajne cijene prije oduzimanja stroja, odnosno da je u trenutku oduzimanja stroja dana 07.5.1998. god. bio u zakašnjenju, pa se, u smislu odredbe članka 133 stavak 3 ZOO-a, ne može pozivati na promijenjene okolnosti, sve da su iste i postojale.

Zbog svega navedenog, sud zaključuje da tužitelj nema pravo na raskid Ugovora pozivom na odredbu članka 133 ZOO-a.

U konkretnom slučaju, po stavu suda, okolnosti na koje se poziva tužitelj, a koje se sastoje u krivotvorenju broja šasijske stroja i natpisne tablice na stroju, ukoliko se utvrdi njihovo postojanje, predstavljaju pravne nedostatke. Takav stav zauzela je i sudska praksa (na primjer VS Rev-140/84 od 09.5.1984. god. i VS Rev-1054/92 od 09.9.1992. god.).

Prema odredbi članka 508 stavak 1 ZOO-a, prodavalac odgovara ako na prodanoj stvari postoji neko pravo trećeg koje isključuje, umanjuje ili ograničava kupčevo pravo, a o čijem postojanju kupac nije obaviješten niti je pristao da uzme stvar opterećenu tim pravom.

Prema odredbi članka 509 ZOO-a, kad se pokaže da treća osoba polaže neko pravo na stvar, kupac je dužan obavijestiti prodavaoca o tome, izuzev kad je to prodavaocu već poznato, i pozvati ga da u razumnom roku oslobodi stvar od prava ili pretenzija trećeg ili da mu, kad su predmet ugovora stvari određene po rodu, isporuči drugu stvar bez pravnog nedostatka.

Prema odredbi članka 510 stavak 1 ZOO-a, ako prodavalac ne postupi po zahtjevu kupca, u slučaju oduzimanja stvari od kupca ugovor se raskida po

samom zakonu, a u slučaju umanjenja ili ograničenja kupčeva prava kupac može po svom izboru raskinuti ugovor ili zahtijevati razmjerno sniženje cijene.

Dakle, po osnovi pravnih nedostataka, ugovor se raskida po samom zakonu u slučaju oduzimanja stvari od kupca, pod uvjetom da je kupac prije toga pozvao prodavatelja da otkloni nedostatke, a prodavatelj nije postupio po tom zahtjevu. Iz navedenog dalje proizlazi da po ovoj osnovi kupac nema pravo zahtijevati sudski, konstitutivni raskid ugovora, već od suda može zahtijevati samo deklaraciju, utvrđenje da je ugovor raskinut po samom zakonu.

Glede godine proizvodnje, odnosno starosti stroja, ovdje se, po stavu suda, može raditi samo o materijalnom nedostatku u smislu odredbe članka 479 stavak 1 točka 3 ZOO-a. Prema ovoj zakonskoj odredbi, nedostatak postoji ako stvar nema svojstva i odlike koje su izričito ili prešutno ugovorene.

U slučaju materijalnih nedostataka kupac može raskinuti ugovor samo ako je prethodno stavio prodavatelju naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovora (članak 490 stavak 1 ZOO-a). Ukoliko prodavatelj u naknadnom roku ne ispuni ugovor, ugovor se raskida po samom zakonu (članak 491 ZOO-a).

Dakle, kupac u slučaju ispunjenja uvjeta za odgovornost prodavatelja po osnovi materijalnih nedostataka ima pravo raskinuti ugovor običnom izjavom. I u ovom slučaju kupac ima pravo od suda zahtijevati samo utvrđenje da je ugovor (valjano) raskinut običnom izjavom ili da je ugovor raskinut ex lege.

U konkretnom slučaju, kako je već rečeno, tužitelj ne zahtijeva utvrđenje da je Ugovor raskinut, već sudski raskid Ugovora, na što nema pravo. I o navedenom se već izjasnila sudska praksa (na primjer VTS RH Pž-4767/03-3 od 27.12.2006. god.).

Međutim, sud je za slučaj da se uzme da postoji pravo tužitelja na sudski raskid Ugovora iz razloga pravnih i materijalnih nedostataka proveo dokaze i na ove okolnosti. Ovo tim više što iz obrazloženja drugostupanjskog ukidnog rješenja ne proizlazi da činjenice na koje se tužitelj poziva, ukoliko iste postoje, mu ne daju pravo zahtijevati sudski raskid Ugovora.

U cilju utvrđenja da li je krivotvoren broj šasije na stroju, da li je na isti montirana krivotvorena natpisna pločica te da li podaci na stroju odgovaraju podacima iz Ugovora, sud je proveo dokaz očevitom i vještačenjem po Damiru Tomcu, dipl. ing. str., stalnom sudskom vještaku za strojarstvo i procjenu motornih vozila i radnih strojeva. Vještak je u pisanom nalazu i mišljenju, dostavljenom u spis dana 13.9.2007. god. (list 523 do 533 spisa) detaljno naveo sve podatke utvrđene pregledom stroja te zaključio da se radi o radnom stroju

mobilnom bageru, proizvođača O&K, Njemačka, s identifikacijskim brojem 97986 i brojem nadvozja 234207236, dok je godina proizvodnje 1989. god.. Utvrdio je i da je radni stroj pušten u eksploataciju dana 10.4.1990. god., što da proizlazi iz baze podataka firme O&K i Knjižice vozila kojom se stroj ispitivao kao uređaj s povećanom opasnošću prema propisima u Europskoj uniji. Vještak je dao i usporedne podatke za primjerice odabrani stroj istog proizvođača i sličnog modela, koji stroj je izrađen 1990. god. i koji stroj ima identifikacijski broj 98184 i za koji je utvrdio da ima natpisnu pločicu sličnog oblika i sličan način pričvršćivanja na podvozje radnog stroja. U pisanom nalazu i mišljenju vještak je u svezi brojeva ukucanih na sklopovima stroja naveo da su brojevi ukucani s visinom od 10 mm i širinom od 6 mm, što je standard za navedene brojeve. U svezi natpisne pločice vještak je naveo da se iste postavljaju na radne strojeve da bi se mogli dobiti osnovni podaci o radnom stroju, a koji se odnose na godinu proizvodnje, identifikacijski broj, broj šasije, broj atesta "nultog" ispitivanja, maksimalne težine s dodatnom opremom i slično. Takva tablica da je pronađena na stroju, što je prikazano na fotografiji broj 1. U usmenom nalazu i mišljenju vještak je pojasnio da se niti jedan ukucani broj na stroju ne razlikuje po veličini brojeva, dubini ukucavanja i razmaku između brojeva od originalno ukucanih brojeva. Istakao je da ni jedan broj nije prekucavan niti krivotvoren na drugi način. Ujedno je utvrdio da svi ukucani brojevi na sklopovima stroja odgovaraju brojevima za stroj identifikacijskog broja 97986, koji broj se i nalazi na natpisnoj pločici. Tako odgovara i broj nadvozja (šasije) – broj 234207236, koji broj se također nalazi na natpisnoj pločici. Dalje je utvrdio da identifikacijski broj odgovara broju za stroj koji je proizveden 1989. god., koju godinu je vještak utvrdio kao godinu proizvodnje. Vještak je pojasnio da je identifikacijski broj proizvođača sastavljen od pet do šest znamenki, odnosno da od 1993. god. nadalje taj broj ima šest znamenki. Vještak je precizirao da identifikacijski broj predstavlja redni broj proizvedenog stroja u tvornici. Dakle, stroj proizveden 1990. god. ima veći identifikacijski broj od stroja proizvedenog 1989. god., što je logično i potkrepljuje zaključak o originalnosti broja. Što se tiče broja šasije, vještak je obrazložio da je kod radnih strojeva broj šasije - broj nadvozja, budući je kod tih strojeva radni dio stroja, odnosno nadvozje, ujedno najvažniji dio stroja. Sud je nalazu i mišljenju vještaka poklonio vjeru u cijelosti kao stručnom, objektivnom i potpunom, jer je odgovorio na sva pitanja suda i stranaka te je sukladan nalazu vještaka Nevla Filčića koji je vještačio u kaznenom postupku (list 241 do 244 spisa), zatim vještaka Ede Torjana koji je izradio nalaz i mišljenje na zahtjev tuženika (list 34 do 39 spisa), te vještaka Vedrana Nuića u dijelu gdje je taj vještak utvrdio da nema traga krivotvorenju brojeva (list 232 i 233 spisa).

Tužitelj se poziva na nalaz vještaka Vedrana Nuića iz Centra za kriminalistička vještačenja iz Zagreba od 04.5.1998. god. (?) na listu 232 i 233 spisa, kao i na dopis tvrtke Autocentar - Merkur (ACM) na listu 429 spisa. Vještak Vedran Nuić pronašao je na stroju ukucan broj 234207236 i to na dva mjesta na

samom stroju te na natpisnoj pločici u rubrici "Fabrik.Nr.". Iz navedenog je izveo zaključak da taj broj predstavlja identifikacijski broj (ID broj), navodeći da se identifikacijski broj ukucava na dva mjesta na samom stroju i na natpisnoj pločici, doduše u rubrici "Fahrzeug.Ident.Nr.". Dalje je naveo da se identifikacijski broj sastoji od pet znamenki, a pronađeni broj da ima devet znamenki pa da se, stoga, može zaključiti da je "identifikacijski broj (234207236) koji je utisnut na konstrukciju predmetnog radnog stroja... najvjerojatnije neoriginalan". Sud ovaj nalaz nije prihvatio, jer osim što se ne radi o vještačenju unutar ovog sudskog postupka, pobijen je vještačenjem vještaka Damira Tomca u ovom postupku, koji je stručno, jasno i temeljito obrazložio da se deveteroznamenkasti broj šasije (nadvozja) ukucava na nadvozje stroja, i upisuje na natpisnu tablicu u rubricu "Fabrik.Nr.", a što je u konkretnom slučaju i učinjeno, dok se peteroznamenkasti identifikacijski broj upisuje isključivo i samo na natpisnu tablicu u rubrici "Fahrzeug.Ident.Nr.", što je također u konkretnom slučaju učinjeno. Osim toga, vještak Tomac, osim neposrednog očevida, imao je na raspolaganju i tvorničku dokumentaciju s podacima stroja, koja se nalazi u samom spisu. Dopis ACM (list 429 spisa) obrazlaže samo način pisanja brojeva na natpisnoj tablici i način popunjavanja rubrika na natpisnoj tablici, a ne i na samom stroju, što u konkretnom slučaju nije relevantno. Isto proizlazi i iz dopisa proizvođača O&K na listu 265 i 266 spisa, s time da se upravo u tom dopisu proizvođača navodi da je identifikacijski broj vozila 97986 i da je vidljiv na tipskoj oznaci te da pripada tvorničkom broju 234207236 koji je utisnut na samom okviru (šasiji stroja). Odnosno, iz ovog dopisa samog proizvođača proizlazi da se broj šasije ukucava na sam okvir (šasiju). Dodatno, vještak Nuić ogradio se u svom nalazu navodeći da je potrebno kod proizvođača izvršiti provjeru vezano za identifikacijske oznake predmetnog radnog stroja. I, što je najbitnije, i ovaj vještak je ustvrdio da postupkom restitucije nije utvrđeno da li je izvršena preinaka ID broja. Također, vještak Nevio Filčić, koji je vještačio u kaznenom postupku koji se vodi kod Općinskog suda u Rijeci pod posl. br. K-614/07 (prije K-62/99), u svom nalazu i mišljenju (list 241 do 244 spisa) došao je do istog zaključka kao i vještak Tomac, kao i vještak Vedran Nuić, odnosno svi ovi vještaci utvrđuju da nije ničim dokazano da je došlo do prekucavanja, odnosno mijenjanja, na bilo koji način, brojeva na stroju.

Sud, dakle, temeljem ovako provedenih dokaza, zaključuje da stroj koji je predmet spornog Ugovora nema krivotvorene identifikacijske podatke.

Kako je činjenično stanje u svezi krivotvorenja brojeva na stroju i natpisnoj pločici u ovom postupku u cijelosti utvrđeno, te kako se u spisu nalaze svi relevantni dijelovi kaznenog spisa Općinskog suda u Rijeci posl. br. K-614/07 (prije K-62/99), te kako je izvršeno vještačenje u ovom postupku u sklopu kojeg je sačinjen i foto-elaborat, odbijen je dokazni prijedlog tužitelja da se pribavi ovaj kazneni spis.

Iz odredbe članka 1 Ugovora proizlazi da je predmet Ugovora radni stroj - rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije: 234207236, s dvije grabilice, čekić K1000-2042/98, novi, s dvije punte.

Isporučeni stroj, prema utvrđenjima vještaka, je upravo stroj koji ima taj broj šasije i koji pripada stroju rednog identifikacijskog broja 97986, dok brojevi svih ostalih sklopova stroja su sukladni i odgovaraju tom identifikacijskom broju i nisu krivotvoreni.

Dakle, sud konačno zaključuje da stroj koji je predmet Ugovora broj 06/98 zaključenog između stranaka dana 12.3.1998. god., nema krivotvorene oznake, te da je tužitelju isporučen upravo stroj koji je predmet Ugovora. Iz iskaza stranaka i svjedoka proizlazi da je to upravo stroj kojeg je tužitelj sam izabrao prije zaključenja Ugovora na skladištu tuženikovog dobavljača u Udinama.

Za tvrdnje da se radi o ukradenom stroju tužitelj do zaključenja glavne rasprave nije predložio dokaze niti je iznio činjenice iz kojih bi to proizlazilo, osim što taj zaključak izvodi iz netočne tvrdnje o krivotvorenim brojevima na stroju. Kazneni postupak koji se vodi kod Općinskog suda u Rijeci pod posl. br. K-614/07 (prije K-62/99) ne vodi se zbog kaznenog djela krađe.

Sud je odbio dokazni prijedlog tužitelja za dopunsko vještačenje skidanjem natpisne pločice stroja, jer smatra taj dokaz suvišnim, prvenstveno iz razloga jer je vještak utvrdio da zatečena natpisna pločica po svom izgledu i načinu pričvršćivanja odgovara originalnoj tvorničkoj pločici. Međutim, sve kada bi se na predloženi način i utvrdilo da se ispod pločice ne nalazi temeljna boja, što tužitelj želi dokazati, to bi samo značilo da je pločica skidana, ali ne bi značilo i da je na stroj stavljena neka druga pločica. U ovom dijelu vještak je još naveo da izostanak natpisne pločice na stroju nije relevantan za identifikaciju stroja, jer natpisna pločica uslijed uporabe stroja može otpasti, te se kod rabljenih strojeva to često i događa. Istakao je da su, stoga, bitni ostali brojevi koji su ukucani na samim sklopovima stroja. Vještak je nedostatak oznake godine proizvodnje na natpisnoj pločici objasnio greškom tvornice. Sud nalaz vještaka i u ovom dijelu prihvaća u cijelosti smatrajući isti stručnim i logičnim. Dakle, eventualni nedostaci same natpisne pločice u smislu razlikovanja od natpisne pločice kakvu proizvođač redovno stavlja u promet, pa čak i neoriginalnost pločice, ne ukazuje da bi se radilo o nekom drugom stroju, na koji netko treći ima pretenzije, odnosno prava koja isključuju pravo tužitelja koje bi priječilo tužitelja da na stroju stekne pravo vlasništva u smislu odredbe članka 508 ZOO-a.

Stoga sud zaključuje da stroj nema pravne nedostatke pa tužitelj nema pravo na raskid Ugovora niti pozivom na odredbu članka 510 stavak 1 ZOO-a.

Dodaje se da tužitelj ne tvrdi niti dokazuje da je zahtijevao od tuženika otklanjanje ovog navodnog nedostatka pa niti ovaj uvjet iz odredbe članka 510 stavak 1 ZOO-a nije ispunjen.

Glede materijalnih nedostataka u vidu eventualno neodgovarajuće godine proizvodnje stroja u odnosu na ugovorenu godinu proizvodnje, ističe se da je ovdje sporno da li su stranke ugovorile stroj proizveden 1992. god. ili kasnije, dok nije sporno da je stroj proizveden 1989. god.. Iz Ugovora broj 06/98 od 12.3.1998. god. (list 7 do 11 spisa) ne proizlazi da su stranke ugovorile godinu proizvodnje stroja iako se radi o pisanom ugovoru kojim su, inače, detaljno regulirana prava i obveze ugovornih strana. Glede karakteristika stroja u Ugovoru je navedeno samo da je predmet Ugovora rabljeni stroj rovokopač O&K MH5 PMS, broj šasije: 234207236, s dvije grabilice, čekić K1000-2042/98, novi, s dvije punte. Nije osporeno da je tužitelj sam izabrao taj stroj na skladištu tuženikovog dobavljača u Udinama, a isto proizlazi iz, u tom dijelu sukladnih, iskaza samog tužitelja, umješača na strani tužitelja, svjedoka Marina Maršanića i zastupnika po zakonu tuženika Adelchi Ortisa.

Glede ugovaranja godine proizvodnje stroja, sud nije prihvatio iskaze tužitelja i umješača na strani tužitelja u dijelu gdje tvrde da je izričito ugovorena isporuka stroja proizvedenog 1992. god. ili kasnije, budući isto nije navedeno u pisanom, inače vrlo detaljnom, Ugovoru, a ti iskazi nisu potkrijepljeni u tom dijelu iskazima svjedoka Marina Maršanića i zastupnika po zakonu tuženika Adelchi Ortisa. Osim toga, tužitelj u svom iskazu tvrdi da je izričito zahtijevao stroj star pet do šest godina, a istodobno tvrdi da prilikom odabira i pregleda stroja nije zahtijevao uvid u dokumentaciju o stroju, iako ga nitko nije sprečavao, što je nelogično i kontradiktorno. Dodaje se da činjenica da je u uveznoj carinskoj dokumentaciji, odnosno u računu tvrtke Ortis Grandi Macchine S.r.l. ispostavljenom tuženiku (list 13 i 14 spisa) navedena godina proizvodnje 1992. god., nije dovoljan dokaz da su parnične stranke ugovorile stroj te godine proizvodnje. Naime, taj račun je ispostavila treća osoba – tvrtka Ortis Grandi Macchine, i to ovdje tuženiku. Nasuprot tome, godina proizvodnje nije navedena niti u Kupoprodajnom ugovoru koji je predmet ovog spora niti u računu kojeg je tuženik ispostavio tužitelju (list 12 spisa) niti u narudžbenici koju je potpisao sam tužitelj (list 259 spisa) niti u uveznoj dispoziciji koju je dao tuženik (list 62 spisa).

Dakle, sud zaključuje da stranke nisu ugovorile stroj s godinom proizvodnje 1992. god.. Međutim, sve da je tome i tako, tužitelj bi bio u obvezi da prije raskida Ugovora ostavi tuženiku naknadni primjereni rok za ispunjenje Ugovora, prema prije citiranoj odredbi članka 490 stavak 1 ZOO-a. Tužitelj, međutim, nije ustvrdio niti dokazao da je pravodobno i uredno, odnosno uopće, obavijestio tužitelja o navodno neodgovarajućoj godini proizvodnje, a niti mu je ostavio naknadni rok za ispunjenje, a niti da se radi o situaciji iz odredbe članka

490 stavak 2 ZOO-a (da iz okolnosti konkretnog slučaja očito proizlazi da prodavatelj neće moći ispuniti niti u naknadnom roku).

Još se dodaje da godina proizvodnje nije navedena na natpisnoj pločici stroja, pa bi eventualno neodgovarajuća godina proizvodnje predstavljala skriveni nedostatak. Rok za reklamaciju skrivenih nedostataka je kod trgovačkih ugovora "bez odgađanja". U konkretnom slučaju tužitelju je stroj predan u 12.3.1998. god., što proizlazi iz dopisa tužitelja tuženiku od 10.4.1998. god. (list 18 i 19 spisa). Tužitelj je za godinu proizvodnje saznao najkasnije dana 22.4.1998. god. kada je zatražio obustavu postupka carinjenja kojem zahtjevu je priložio potvrdu proizvođača od 20.4.1998. god. na kojoj je navedena 1989. god. kao godina proizvodnje (list 105 spisa). Tužitelj nije dokazao da je reklamaciju izvršio odmah po saznanju, a niti naknadno, u razdoblju do podizanja tužbe dana 18.5.1998. god.. Pravodobna reklamacija je preduvjet ostvarivanja prava po osnovi materijalnih nedostataka (članak 488 stavak 1 ZOO-a).

Stoga valja zaključiti da tužitelj nema pravo na raskid Ugovora niti pozivom na materijalne nedostatke.

Kako raskid po samom zakonu u slučaju materijalnih nedostataka nastupa tek u slučaju neotklanjanja nedostataka u naknadnom roku, to se u konkretnom slučaju tužitelj ne može pozivati niti na raskid Ugovora po samom zakonu po ovoj osnovi.

Dakle, sud konačno zaključuje da stroj koji je predmet Ugovora nema krivotvorene podatke, te da ima sve ugovorene karakteristike pa, slijedom navedenog, kao i slijedom zakonskih propisa koji uređuju pravo zahtijevati utvrđenje ništavosti ugovora i raskid ugovora, tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje ništavosti Ugovora nije osnovan, kao niti supsidijarni tužbeni zahtjev tužitelja za raskid Ugovora.

Dodaje se da tužitelj u tijeku postupka ističe da je prevaren od strane tuženika te to tvrdi i u posljednjem podnesku, međutim, po ovoj osnovi ne ističe nikakav zahtjev. Tužitelj je u ranijoj fazi postupka bio postavio zahtjev za poništenje Ugovora u podnesku od 10.9.2002. god., međutim, kasnije je preinačio tužbeni zahtjev, tako da zahtijeva samo utvrđenje ništavosti Ugovora i podredno raskid Ugovora. Neovisno o navedenom, zahtjev za poništenje Ugovora zbog zablude izazvane prijevarom, u smislu odredbe članka 65 stavak 1 ZOO-a (i članka 117 stavak 1 i 2 ZOO-a), može se istaknuti u roku od jedne godine od saznanja za pobožnost, a to pravo prestaje u svakom slučaju istekom roka od tri godine od dana sklapanja ugovora. Stoga, sve i da tužitelj nije odustao od ovog zahtjeva postavljenog dana 10.9.2002. god., u odnosu na isti nastupila je prekluzija, jer je tužitelj kaznenu prijavu za kazneno djelo prevare

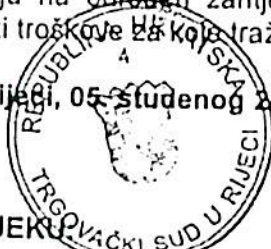
podnio još 13.5.1998. god. (list 50 i 51 spisa), to jest četiri godine prije isticanja ovog zahtjeva.

Tužbeni zahtjev tužitelja za povrat, odnosno isplatu iznosa od 10.200,00 EUR spp, 1.200,00 kn spp, predaju 35 akceptnih naloga i dvije mjenice, slijedom navedenog, nisu osnovani. Naime, povrat danog posljedica je raskida ugovora, u smislu odredbe članka 132 stavak 2 ZOO-a, odnosno posljedica je ništavosti ugovora (članak 104 stavak 1 ZOO-a), a u konkretnom slučaju Ugovor nije niti ništav niti raskinut, kako je prije obrazloženo.

Zbog svega navedenog, presuđeno je kao u izreci.

Odluka o trošku temelji se na odredbi članka 154 stavak 1 i članka 155 ZPP-a. Pri tome je tuženiku priznat trošak zastupanja po odvjetniku prema Odvjetničkoj tarifi i to sastav podnesaka od 18.9.2006. god. i 26.10.2007. god. po 25 bodova, pristup na ročište dana 10.5.2006. god. i 25.4.2007. god. po 50 bodova, pristup na ročište radi očevida 13.7.2007. god. i ročište 26.10.2007. god. po 100 bodova, odnosno ukupno 3.500,00 kn, PDV 770,00 kn, sudska pristojba za odgovor na tužbu 1.340,00 kn, sudska pristojba na drugostupanjsku odluku povodom žalbe na privremenu mjeru 150,00 kn, sudska pristojba na žalbu protiv odluke o privremenoj mjeri 300,00 kn i sudska pristojba na žalbu protiv presude 1.433,50 kn. Tuženiku nije priznat trošak za zastupanje po odvjetniku u razdoblju prije ukidanja prvostupanjske presude u ovom predmetu, budući se tuženik samo paušalno pozvao na trošak postupka P-789/98, a u troškovniku dostavljenom u sud dana 16.10.2002. god. u odnosu na ovu fazu postupka opet paušalno zahtijeva trošak zastupanja po odvjetniku u ukupnom iznosu od 14.762,00 kn. Ovo pozivom na odredbe članka 164 stavak 1 i 2 ZPP-a prema kojima sud o naknadi troškova odlučuje na određen zahtjev stranke i stranka je dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu.

U Rijeci, 05. studenog 2007. godine

Sudac:

Željka Štik Vozila

Sudac ŽELJKA ŠTIK-VOZILA v.
ZA TOČNOST OTPIŠAVKO

POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu u roku od 8 dana od dana primitka istog. Žalba se podnosi putem ovog suda u tri istovjetna primjerka, a o žalbi odlučuje Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u Zagrebu (čl. 348 st. 1 i čl. 500 t. 2 ZPP-a).

U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi osim ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti (čl. 352 st. 1 ZPP-a).